

Referat

Forum 9. møde i Limfjordssamarbejdet – Embedsmandsgruppen

Tid Tirsdag den 12.08.2008 kl. 10:00 – 14:00

Sted Halkær Voldsted ved Halkær Sø

Efter besigtigelse afholdtes resten af mødet på:
Halkær Kro & Kulturhus, Halkærvej 59, Halkær, 9240 Nibe

Tilstede **Limfjordsrådet – Embedsmandsgruppen**

Annemette Eriksen, Brønderslev Kommune
Søren Brandt, Herning Kommune
Peter Risegaard Jakobsen, Hjørring Kommune
Henrik Damsgaard, Jammerbugt Kommune
Claus Borg, Lemvig Kommune
Kaj Hylidig, Morsø Kommune
Kurt Vanggård, Struer Kommune
Flemming Bach, Thisted Kommune
Elise Baastrup Stilling, Vesthimmerland Kommune
Michael Damm, Aalborg Kommune
Niels Vedel, Aalborg Kommune

Mødeleder Michael Damm

Referent Niels Vedel

Udsendt Mandag den 14.04.2008

Dagsorden

1. Besigtigelse af Halkær Sø
2. Godkendt budget 2009
3. Foreløbige konklusioner fra Kommuneplangruppen
4. Foreløbige konklusioner fra Virkemiddelgruppen
5. Muslinger herunder projekt om muslingeopdræt
6. Gylleuheld
7. Deltagelse i et internationalt projekt
8. Håndtering af landbrugssager jf. loven om miljøgodkendelse af husdyrbrug.
9. Evt.

1. Besigtigelse af Halkær Sø

Gustav Schaarup orienterede på en rundtur om tilblivelsen af Halkær Sø.

Søen er skabt som følge af et vådområdeprojekt under Vandmiljøplan II og er opstået på den jord, hvor Halkær-Ejdrup pumpelag havde sit virke. Efter 100 års virke blev dette i forbindelse med projektet nedlagt i 2005.

Selve søen er på 100 ha og omgivet af 50 ha våde enge og sumpe. Søen er på trods af sætninger i størrelsesorden 1,5-2 m. relativt lavvandet og det forventes, at 2/3 af søen vil gro til i tagrør. Tagrørene forventes at medføre god kvælstoffjernelse.

Der er 35 lodsejere i området og afgørende for deres accept af projektet var, at der via et jordbrugsnævn var opkøbt agerjord til brug i en jordfordeling. I forbindelse med projektet blev et dambrug endvidere opkøbt og nedlagt.

Prisen for projektet har været 8 millioner kr. – Herudover havde Himmerlands elforsyning udgifter til kabellægning af elledninger (Elforsyningen havde ikke tinglyste rettigheder). Det første år efter etablering var der endvidere en del nedbør og et par kraftige storme, der bevirkede, at digerene måtte forstærkes. Erfaringen fra projektet (og lignende projekter) er, at det offentlige bør investere de sidste penge og opkøbe jorden, så der efterfølgende kun er én ejer.

For at undgå uheldige virkninger ved at lade åen løbe gennem søen – herunder temperaturpåvirkning af åen og laksefisk der udsættes for gedder og fiskehejre i søen, er denne holdt adskilt fra åen ved diget. Indløbet (kan tage 20 % af vandføringen fra Halkær Å) og udløbet er anlagt så der i videst muligt omfang undgås strømrander til forvirring af opgående laksefisk.

Søen reducerer tilledningen af kvælstof til Halkær Bredning med 47 ton N/år. Dette er 1/10 af hvad der i dag tilledes Halkær bredning (1.200 – 1.500 kg. N/ha. årligt).

I forbindelse med projektet blev enkelte rigkær oversvømmet. Det blev forsøgt at sikre, at de oversvømmede rigkær kunne "bevæge sig" op på de mere tørre arealer og der blev indgået plejeaftaler med lodsejere.

Området indeholder kulturhistoriske elementer, hvor Halkær Voldsted i forbindelse med projektet blev restaureret og gjort tilgængeligt for offentligheden. Voldstedet er resterne af én ud af to tilflugtsborge fra midten af 1300 tallet. Endvidere er Halkær Mølle (Anno 1664) i 2004 restaureret og møllehjulet/mølløværket rekonstrueret. Møllen fungerer som naturskole for skoleelever og indeholder bl.a. en udstilling om landbrugets historie.

Rekreative tiltag er vægtet i projektet. På diget mellem Halkær Sø og Halkær å er etableret en trampesti på ca. 3 km. På cykel har man endvidere adgang til en tur langs søen ved at følge den nedlagte Nibe-Hvalpsund jernbane (nu asfalteret

cykelsti). Der er etableret et fugletårn på søens vestside, mens der på østsiden er adgang (handicapvenlig) til en platform, der går lidt ud i søen og hvor der førhen var pumpestation. Lodsejerne har bibeholdt jagt og fiskerettighederne, mens der er fri fiskeret i Halkær Å fra Skov- og Naturstyrelsens arealer.

Ugentlige fugletællinger er eneste overvågning af søen. I alt er der registreret 140 fuglearter – Netop fuglene er dem, der hurtigst har reageret på ændringen i landskabet.

2. Godkendt budget 2009

Det på det politiske møde godkendte budget blev gennemgået – Der var ikke bemærkninger hertil.

3. Foreløbige konklusioner fra Kommuneplangruppen

De foreløbige konklusioner blev taget til efterretning.

Der var enighed om, at kommunerne bør udarbejde de ud fra et kommunalt synspunkt vigtige retningslinjer. Slutteligt kan disse afstemmes med Miljøcenteret og retningslinjer, der evt. måtte være i direkte modstrid med vand- og naturplanerne kan fjernes.

Aalborg Kommune havde haft møde med Miljøcenter Aalborg, der pt. arbejder med en opsplitning af Limfjorden i 9 delområder. Niels videresender mail med forventet opdeling til Embedsmandsgruppen.

Såfremt kommunerne ønsker at benytte vådområder som virkemiddel bør det vurderes om, der er udpeget nok vådområder i oplandet til delområderne (se også pkt. 4 om etablering af vådområder i relation til målopfyldelse).

4. Foreløbige konklusioner fra Virkemiddelgruppen

De foreløbige konklusioner blev taget til efterretning.

Et notat om vådområder i relation til målopfyldelse er tæt på at være færdigt. Såfremt basisanalysens antagelser holder stik skal der ske en kvælstofbegrænsning til Limfjorden på omkring 1.500 ton N/år. Er vådområder eneste virkemiddel svarer dette til etableringen af 32 vådområder lig Halkær Sø til en udgift i størrelsesorden af 320 millioner kr. Aalborg kommune som eksempel har 12 % af oplandet og skal ud fra gennemsnitsbetragtninger således etablere 4 søer lig Halkær Sø.

Virkemiddelgruppen arbejder med bl.a. et projekt omkring brug af muslingeopdræt som virkemiddel. De i budgettet afsatte kr. 200.000 kan indgå som egenfinansiering i et evt. projekt.

Det blev aftalt, at Limfjordsrådet i forbindelse med tilsynsindberetningen indsamler oplysninger omkring gylleuheld i oplandet til Limfjorden.

5. Muslinger herunder projekt om muslingeopdræt

Punktet blev udsat – Se dog pkt. 4.

6. Gylleuheld

Der var enighed om at fastholde den hidtidige linje.

Fokus bør endvidere være på krav om tvungen kontrol af rørføringer samt, at gylle skal suges op og ikke pumpes ud af beholderen - Der må ikke være en "arm", der rager ud over gyllebeholderen.

Limfjordsrådet skriver til Miljøstyrelsen og anbefaler, at gyllebeholdere og -uheld bør tages op som tema i tilsynsindberetningen.

7. Deltagelse i et internationalt projekt

Det blev besluttet, at Limfjordsrådet deltager i projektet: "Danish PRB-AGRI Network"

Ressourcemæssigt forventes der et timeforbrug på 125 timer/år samt rejseudgifter på 20.000 kr./år.

8. Håndtering af landbrugssager jf. loven om miljøgodkendelse af husdyrbrug

Der var enighed om en fælles ambition om at fastsætte ensartede vilkår over kommunegrænserne.

9. Evt.

Michael Damm orienterede:

Miljøminister Troels Lund Poulsen har takket nej til deltagelse i Limfjordsrådets næste politiske møde (oktober).

Sekretariatsfunktionen i Limfjordsrådet flyttes fra Morsø til Aalborg Kommune.